

Chinese studenten zetten zich in voor wetlands

Het grondgebied van China omvat tien procent van de wetlands in de wereld. Door bevolkingsgroei en economische ontwikkeling staan deze gebieden echter onder druk. Hoe vertel je lokale vissers, boeren, schoolkinderen en toeristen over de benodigde natuurbescherming? Jaarlijks leidt het Wereldnatuurfonds 300 betrokken studenten op tot wetlandambassadeurs, medegefinancierd door Nederland. Studente geografie Yu Jin (18) is één van hen.

Poyang is het grootste zoetwatermeer in China met 's zomers een oppervlakte van 4.000 vierkante kilometer. Het maakt deel uit van de Yangtze-delta en heeft grillige kustlijnen en een bewoond eiland dat bij laag water in de winter ook per auto bereikbaar is. Rond en in het voedselrijke Poyang-meer in centraal China overwinteren ieder jaar witte reigers, kraanvogels, ganzen, zwanen en honderden andere trekvogelsoorten uit onder andere Siberië en Australië. Het Poyang-meer ziet er uit als de Waddenzee bij eb: 70 procent is drooggevallen. Alleen duurt laag water hier de hele winter, waardoor het gras de tijd heeft om de klei- en zandbanken te begroeien.

"Het peil van het meer wordt vooral bepaald door het regenseizoen", legt Yu Jin (18) uit. Ze studeert Milieugeografie aan de universiteit van Nanchang City. Toen ze afgelopen zomer voor het eerst over het Poyang-meer uitkeek, gaf dat een totaal ander beeld. "Het was één grote watervlakte. In de zomer, als het veel regent, staat het water hoog." Dit studiejaar mag Yu Jin haar passie voor het Poyang-wetland uitdragen. Samen met 29 andere studenten uit haar studentenvereniging is ze gekozen tot wetlandambassadeur. "Het is onze taak om boeren, vissers, schoolkinderen en toeristen te vertellen over de waarde van het wetland. Daarnaast doen we onderzoek onder de belanghebbende partijen en de lokale bevolking."

Motor van de economie

Het wetland is niet alleen de thuishaven van vele vogel- en vissoorten. Voor de omliggende steden en dorpen is het wetland de motor van de economie. Het watergebied vormt de bron voor drinkwater, visserij, zandwinning, landbouwgrond en grasland. Evenals de andere wetlands op de wereld wordt het Poyang-meer uitgeput door de

Yu Jin

intensieve menselijke activiteiten. "De wetlandambassadeurs spelen een cruciale rol in communicatie en educatie", vertelt Baoyu Wei van de Chinese afdeling van het Wereldnatuurfonds (WNF). "Elk jaar trainen we 300 studenten, verdeeld over 15 universiteiten. Voor het Poyang-meer hebben we jaarlijks 30 ambassadeurs, zoals Yu Jin. De andere ambassadeurs werken voor andere regio's in de Yangtze-delta."

Het ambassadeursproject begon tien jaar geleden. Het maakt deel uit van het project 'Partnership for a Living Yangtze' van het Wereldnatuurfonds. Baoyu: "Het is de communicatiecampagne met de grootste impact. Zolang er geld is, gaan we er mee door. Wij zijn echter afhankelijk van financiers uit het buitenland. Het WNF is een internationale organisatie en mag geen fondsen en donateurs in China werven. Het wetlandactieplan wordt gefinancierd door gelden uit Nederland en Groot-Brittannië."

De studentenvereniging waarvan Yi Jun lid is, doet al zeven jaar mee met het wetland-

project. De erebaan van wetlandambassadeur krijg je echter niet zomaar. Tijdens een selectietraining moeten kandidaten eerst aantonen dat ze gemotiveerd zijn en een goede fysieke conditie hebben. Yu Jin: "Na zes weken zijn uit 60 kandidaten 30 nieuwe wetlandambassadeurs gekozen. Als eerste taak brachten we de natuurwaarde van het Poyang-meer in kaart. Ook hebben we op openbare plaatsen in Nanchang City voorlichting gegeven. In de zomervakantie zijn we een week naar het eiland gegaan om met de mensen daar te praten die voor hun broodwinning afhankelijk zijn van het wetland. We hebben uitgelegd hoe ze het wetland kunnen beschermen. De mensen beamen wat we zeggen, maar vertellen ook dat het voor hen lastig is om te veranderen. Ze hebben immers geld nodig om te leven."

Baoyu Wei coördineert het wetlandproject op twee locaties: het Poyang- en het Dongting-meer. Toen hij tien jaar geleden met het project begon, wisten de meeste mensen niets van wetlands af. Baoyu: "Mede dankzij

Wetlands zijn waterrijke gebieden, moerassen, vennen, veen- of plasgebieden met stilstaand of stromend water waarvan de diepte bij eb niet meer is dan zes meter. Deze definitie is afkomstig uit het Wetlandsverdrag, oftewel het Verdrag van Ramsar, dat op 2 februari jl. zijn 40e verjaardag vierde. Momenteel zijn er 160 landen bij aangesloten, waaronder Nederland en China. Het doel van het verdrag is om wetlands te beschermen. Wetlands spelen een belangrijke rol in het opvangen en vasthouden van water. Door de effecten van

klimaatverandering kan deze bufferfunctie steeds belangrijker worden. De wetlands zijn van onschatbare waarde voor natuur (watervogels, vissen, dolfinen, schildpadden) en economie (visserij, landbouw, scheepvaart, recreatie). Bo vendien vormen de zoetwater-wetlands een significante drinkwaterbron voor mensen en dieren. De landen die het Verdrag van Ramsar tekenen, dragen de morele verantwoordelijkheid om hun gebieden te beschermen en er verstandig mee om te gaan. Ze moeten tenminste één wetland aanwijzen om op te

nemen in de lijst van 'wetlands van internationale betekenis'. Een belangrijk criterium is de 1%-drempel: als één procent van de populatie van een watervogelsoort geregeld in dat gebied verblijft. China heeft 37 wetlands met een totale oppervlakte van 3,2 miljoen hectare op de Ramsarlijst staan, waaronder het Poyang-zoetwatergebied. Nederland heeft 49 gebieden (800 duizend hectare) op de lijst staan, zoals de Waddenzee, de Zeeuwse wateren en het IJsselmeer.

Zandwinning vormt één van de gevaren voor het voortbestaan van het wetland Poyang in centraal China.

de inzet van de tien keer 300 wetland-ambassadeurs is het wetland nu populair. Ook de regering ziet dat de wetlands van vitaal belang zijn voor China en heeft het idee van natuurbescherming omarmd." Naast het ambassadeursproject organiseert Boayu ontmoetingen met belanghebbenden en ambtenaren. Boayu: "Gezamenlijk zoeken we naar duurzame oplossingen. Belangrijke resultaten zijn dat er's winters minder koeien in het wetland grazen, er niet meer in de vogelgebieden gevist wordt en de vogeljacht

gestopt is. In plaats daarvan is de lokale bevolking nu betrokken bij vogelbescherming."

Bedreigingen

Hoewel het WNF al resultaten geboekt heeft, is er nog een lange weg te gaan. Zandwinning, watervervuiling, overbevissing en overbegrazing zijn complexe problemen die alleen op te lossen zijn met alternatieve inkomstenbronnen. De volgende stappen van het WNF zijn dan ook het stimuleren van

ecotoerisme en duurzame visserij. Boayu: "Afgelopen herfst hebben we trainingen verzorgd voor lokale vissers. Ze hebben onder andere geleerd hoe je met grotere mazen alleen de volgroeide exemplaren vangt en de babyvisjes met rust laat. Het WNF zal de 'eco-vis', zoals wij het noemen, promoten zodat de vissers er een betere prijs voor kunnen krijgen. Op de lokale markt is er vraag naar duurzaam geproduceerd voedsel!"

Tekst & foto's: Annelijn Steenbruggen